

Nya regler för elarbete

En sammanfattning av vad den planerade elbehörighetsreformen innebär för dig eller ditt företag

Detta informationsmaterial har tagits fram i samband med Elsäkerhetsverkets remiss av nya föreskrifter.

Tänk på att de delar av det nya regelverket som ännu inte beslutats kan komma att ändras!

ELSÄKERHETSVERKET

Kristinehamn den 9 juni 2016

Dnr 15EV427

Inledning

Detta informationsmaterial har tagits fram i samband med att Elsäkerhetsverket lämnar förslag på nya föreskrifter som ett led i genomförandet av den så kallade behörighetsreformen. Syftet med informationsmaterialet är att vara ett stöd för de som berörs av reformen att svara på Elsäkerhetsverkets remiss de nya föreskrifterna. Det är viktigt att alla som berörs ges möjlighet att lämna relevanta remissvar så att genomlysningen av Elsäkerhetsverkets förslag till nya föreskrifter blir så bra som möjligt.

I informationsmaterialet finns beskrivningar av behörighetsreformens innehåll och vilka förändringar som kommer att ske samt hur olika målgrupper påverkas.

Tänk på att de delar i reformen som inte är beslutade ännu kan komma att ändras med anledning av synpunkter som inkommer under remisstiden!

Det är inte säkert att du som läsare behöver ta del av hela materialet. Gå igenom innehållsförteckningen och navigera dig fram till de delar som berör dig.

- I kapitel 3 beskrivs reformen i sin helhet.
- Om man är intresserad av att endast ta del av hur man själv berörs kan man läsa i kapitel 4 i det avsnitt som rör just dig eller din verksamhet.
- I kapitel 5 sammanfattar vi de delar av reformen som omfattas av Elsäkerhetsverkets remiss och som du alltså fortfarande påverka genom att lämna synpunkter på.

Avslutningsvis finns en mycket enkel sammanställning av vanliga frågor och svar där du kanske hittar svar på frågor du har, eller frågor som du inte visste att du hade...

Ta reda på hur du berörs av reformen och förbered dig i tid!

Innehåll

1	Detta har hänt	7
1.1	Elbehörighetsutredningens arbete	7
1.2	Ny elsäkerhetslag beslutad	7
1.3	Kommande förordning och myndighetsföreskrifter	7
1.4	Mer information om arbetet med reformen	8
2	Så här kommer genomförandet att gå till	9
2.1	Reformen genomförs i lag, förordning och Elsäkerhetsverkets föreskrifter	9
2.2	Tidplan.....	10
3	Behörighetsreformen – en sammanfattning av de nya reglerna	12
3.1	Ny elsäkerhetslag	12
3.2	De här delarna av elsäkerhetsverket ändras.....	12
3.2.1	Tre regelområden blir ett.....	12
3.2.2	Vad förändras <i>inte</i> av själva ”reformen”?	14
3.3	Reformen handlar om ansvar, kompetens och kontroll	14
3.3.1	Ansvar	14
3.3.2	Kompetens	16
3.3.3	Kontroll	16
3.4	Nytt ansvarssubjekt i elsäkerhetslagstiftningen - elinstallationsföretagen.....	17
3.4.1	Vilka är elinstallationsföretag?	17
3.4.2	Krav på utförande.....	18
3.4.3	Krav på egenkontrollprogram	18
3.4.4	Krav på registrering	19
3.4.5	Kopplingen mellan företagets verksamhetstyp och elinstallatören för regelefterlevnads auktorisation	20
3.5	Elsäkerhetsverkets roll	21
4	Så här påverkas du av reformen	22
4.1	Du som äger en fastighet, bostadsrätt eller annan elanläggning (anläggningsinnehavare).....	22
4.2	Du som arbetar med el.....	22
4.2.1	Du som har företag som gör elinstallationer	22
4.2.2	Du som är elinstallatör	23
4.2.3	Du som idag är yrkesman.....	24
4.2.4	Du som studerar för att arbeta med el	24
4.2.5	Industri, verkstäder, fastighetsskötare, byggfirmor, elnätsbolag, järnvägsentreprenörer o.s.v.	25
4.2.6	Övriga branschaktörer, t.ex. huvudentreprenörer m.m. ...	25
4.3	Övriga aktörer som berörs	25
4.3.1	Kommuner och landsting	25
4.3.2	Bemanningsföretag	25
4.3.3	Faktureringsföretag	26

4.3.4	Försäkringsbolag, fastighetsmäklare, besiktningsföretag etc.....	26
4.3.5	Utbildningsanordnare.....	27
5	Det här kan du påverka	28
5.1	Förslag till nya föreskrifter om elinstallationsarbete	28
5.2	Förslag till nya föreskrifter om utförande av elinstallationsarbete och elinstallationsföretag.....	29
5.3	Förslag till nya föreskrifter om auktorisation av elinstallatörer	29
5.3.1	Auktorisationer.....	30
5.3.2	Krav på utbildning	31
5.3.3	Krav på praktisk erfarenhet.....	31
5.3.4	Omvandling av utländsk auktorisation (EU/EES/Schweiz).....	32
6	Vanliga frågor och svar	33
6.1	Allmänna frågor om elinstallationsarbete	33
6.2	Du som har elinstallationsföretag.....	34
6.3	Du som är utbildare	36
6.4	Du som är elinstallatör eller yrkesman	36
6.5	Du som äger en fastighet eller en annan elanläggning	38
6.6	Du som studerar.....	39
6.7	Allmänna frågor om reformen.....	39

1 Detta har hänt

1.1 Elbehörighetsutredningens arbete

Elsäkerheten i Sverige är god. Ändå finns det skäl att göra förändringar. Systemet behöver anpassas efter dagens förutsättningar, konsumenternas ställning behöver bli starkare, och Elsäkerhetsverket behöver bättre möjligheter att utöva tillsyn.

De regler som gäller idag är svåröverskådliga och ansvarsförhållandet mellan företag, elinstallatör och yrkesman behöver bli tydligare.

Som en följd av detta beslutade regeringen under 2013 att tillsätta en utredning kring reglerna om elsäkerhet och behörigheten att utföra elektriska installationer. Elsäkerhetsverket deltog som expert i utredningen, tillsammans med andra experter från branschen, utbildningsväsendet, med flera.

Elbehörighetsutredningens betänkande *Elsäkerhet – en ledningsfråga*¹ skickades på remiss av regeringen och utredningens förslag låg sedan till grund för regeringens proposition² som överlämnades till riksdagen våren 2016.

1.2 Ny elsäkerhetslag beslutad

Den 8 juni beslutade riksdagen att anta en ny elsäkerhetslag i enlighet med regeringens förslag. Den nya elsäkerhetslagen börjar gälla den 1 juli 2017.

Den nya lagen innebär att ett tydligt ansvar för elinstallationsföretagen införs med krav som omfattar både hur elinstallationsarbete ska utföras och krav på att företagen ska utöva egenkontroll över arbetet. Detta ger Elsäkerhetsverket bättre förutsättningar för en effektiv tillsyn samtidigt som konsumenternas ställning stärks.

1.3 Kommande förordning och myndighetsföreskrifter

Riksdagens beslut ger oss alla drygt ett år att göra de förberedelser som krävs med anledning av reformen. Under 2016 kommer regeringen att arbeta fram ett förslag på ny elsäkerhetsförordning och Elsäkerhetsverket lämnar alltså förslag på

¹ <http://www.regeringen.se/contentassets/e11ce2a122964c4c9c5e6009e1fc40d5/elsakerhet--en-ledningsfraga-sou-201489>.

² <http://www.regeringen.se/contentassets/932ff878dd5b447eb5c9297ee6c34e9d/elsakerhet-prop.pdf>.

myndighetsföreskrifter som innehåller nya och omarbetade bestämmelser med anledning av reformen.

1.4 Mer information om arbetet med reformen

Elsäkerhetsverket ger fortlöpande ut information om arbetet med reformen. Alla kan läsa om reformen och senaste nytt på www.elsakerhetsverket.se/nyaregler.

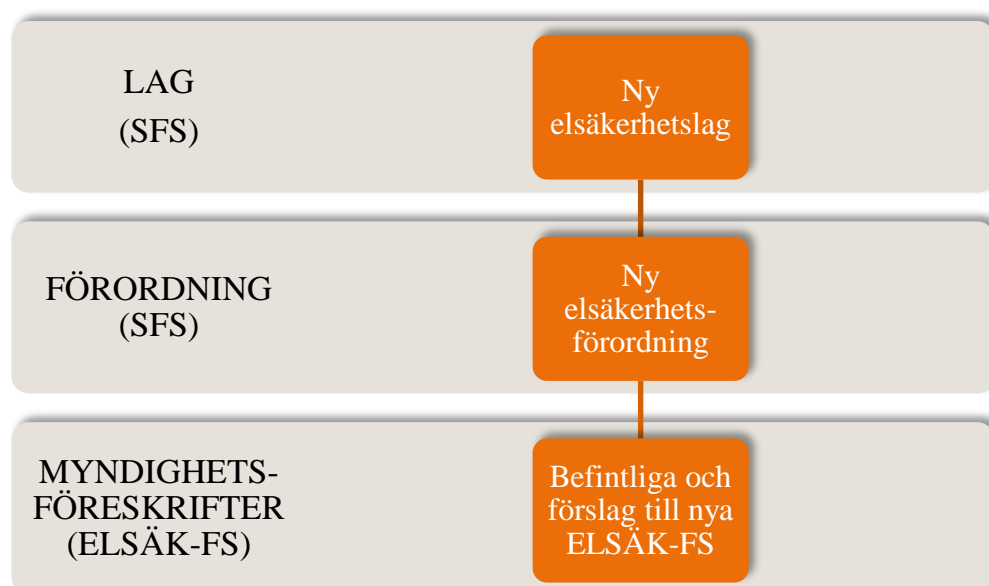
Elsäkerhetsverket kommer också genomföra informationsträffar i Jönköping och Stockholm (Arlanda) under vecka 33. Anmälan till dessa träffar görs på www.elsakerhetsverket.se/nyaregler.

På dessa sidor finns också länkar till utredningens förslag, lagrådsremissen, regeringens proposition m.m.

2 Så här kommer genomförandet att gå till

2.1 Reformen genomförs i lag, förordning och Elsäkerhetsverkets föreskrifter

Huvuddragen i reformen återfinns i den nya elsäkerhetslagen som träder ikraft den 1 juli 2017.

Ny elsäkerhetslag (träder ikraft den 1 juli 2017)

- Nya krav vid utförande av elinstallationsarbete
- Befintliga krav på anläggningar och elektrisk utrustning överförs oförändrade
- Ansvarsbestämmelser
- Tillsynsmyndighetens befogenheter (föreläggande, förbud m.m.)
- Bemyndigande till regeringen att besluta om föreskrifter
- M.m.

Ny elsäkerhetsförordning (arbete pågår)

- Utpekande av tillsyns- och tillståndsmyndighet (Elsäkerhetsverket)
- Bemyndiganden
- M.m.

Nya ELSÄK-FS (förslag skickade på remiss)

- Föreskrifter om elinstallationsarbete
- Föreskrifter om utförande av elinstallationsarbete och elinstallationsföretag
- Föreskrifter om auktorisation för elinstallationsarbete

Elinstallationsarbete	Utförande av elinstallationsarbete och elinstallationsföretag	Auktorisation för elinstallationsarbete
• Allmänna råd till definitionen av elinstallationsarbete• Undantag från kraven för vissa elinstallationsarbeten	• Verksamhetstyper• Krav på vilken auktorisation elinstallatören för regelefterlevnad ska ha• Särskilda krav vid utförande• Särskilda krav på egenkontrollprogram• Registrering	• Vilka auktorisationer som finns• Krav på utbildning och praktisk erfarenhet för auktorisation• Hur ansökan ska gå till• Omvandling av utländska auktorisationer (YKD)

2.2 Tidplan

Ny elsäkerhetslag är redan beslutad och kommer att träda ikraft den 1 juli 2017 och under 2016 kommer ny elsäkerhetsförordning parallellt med att Elsäkerhetsverkets föreskrifter remitteras m.m.

Elsäkerhetsverket kommer inte fatta beslut om nya föreskrifter innan regeringen antagit ny elsäkerhetsförordning!

Ny elsäkerhetsförordning och nya ELSÄK-FS planeras beslutas december 2016 och träda ikraft 1 juli 2017.

Översiktlig tidplan

Sista dag att svara på remissen	30 september 2016
- Hearing om remissen i Jönköping	- 17 augusti 2016
- Hearing om remissen i Stockholm (Arlanda)	- 18 augusti 2016
Planerad publicering av information och stöd till elinstallationsföretagen	Cirka november 2016 – januari 2017
Planerat beslut om nya ELSÄK-FS	Cirka december 2016
Företagen kan påbörja registrering av sin verksamhet i Elsäkerhetsverkets företagsregister	Januari 2017
Nya regler börjar gälla!	1 juli 2017

3 Behörighetsreformen – en sammanfattning av de nya reglerna

3.1 Ny elsäkerhetslag

Idag finns det vi kallar elsäkerhetsregelverket i 9 kap. ellagen och de förordningar och föreskrifter som meddelats med stöd av 9 kap. 1 § andra stycket, samt 12 kap. och 13 kap. ellagen som innehåller bestämmelser om tillsyn och straffansvar.

Utgångspunkten för elsäkerhetsregelverket är alltså 9 kap. 1 § ellagen ([1997:857](#)). Av första stycket framgår att elektriska anläggningar, elektriska anordningar avsedda att anslutas till sådana anläggningar, elektrisk materiel och elektriska installationer ska vara så beskaffade och placerade samt brukas på sådant sätt att betryggande säkerhet ges mot person- eller sakskada eller störning i driften vid den egna anläggningen eller vid andra elektriska anläggningar.

Genom andra stycket ges regeringen eller den myndighet som regeringen bemyndigande att, i den mån det behövs från elsäkerhetssynpunkt, meddela föreskrifter om kontroll, provning eller besiktning samt andra föreskrifter som rör elektriska anläggningar, anordningar avsedda att anslutas till sådana anläggningar, elektrisk materiel eller elektriska installationer.

Regeringen har med stöd av bemyndigandet i 9 kap. 1 § andra stycket ellagen meddelat tre förordningar.

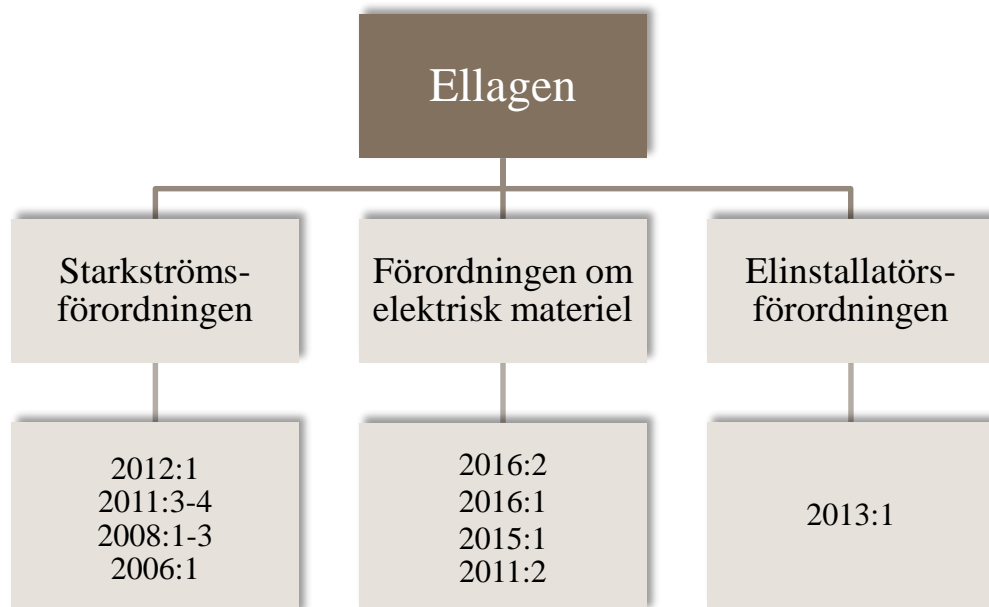
- [starkströmsförordningen \(2009:22\)](#),
- [elinstallatörsförordningen \(1990:806\)](#), och
- [förordningen om elektrisk materiel \(1993:1068\)](#)

Innehållet i dessa förordningar kommer från och med den 1 juli 2017 ingå i den nya elsäkerhetslagen och den nya elsäkerhetsförordningen.

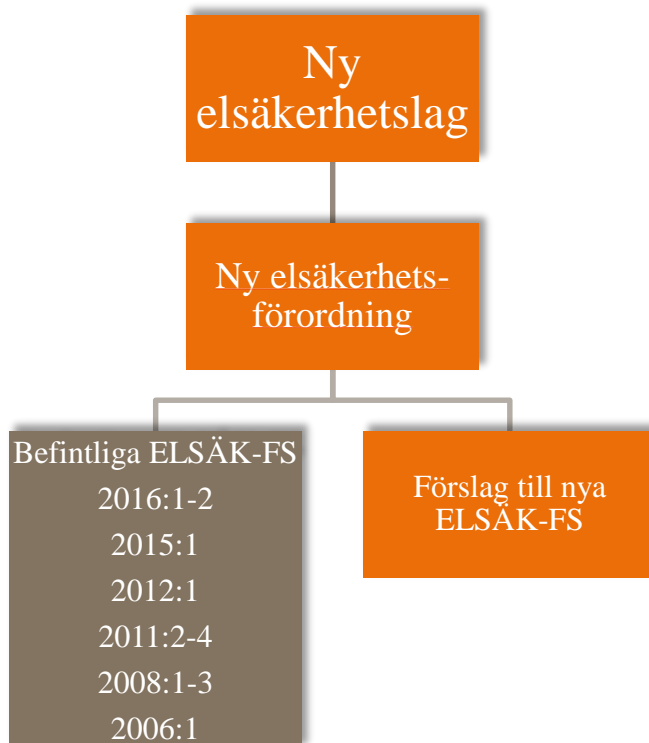
3.2 De här delarna av elsäkerhetsverket ändras

3.2.1 Tre regelområden blir ett

Idag har elsäkerhetsregelverket tre tydliga regelområden; anläggningar, elektrisk materiel (produkter) och behörighet.

Från och med den 1 juli 2017 kommer de olika regelområdena inte längre regleras i egna förordningar, eftersom samtliga bestämmelser kommer att finnas i den nya elsäkerhetslagen och elsäkerhetsförordningen.

3.2.2 Vad förändras *inte* av själva "reformen"?

Reglerna som idag finns i starkströmsförordningen, elinstallatörsförordningen och förordningen om elektrisk materiel kommer efter den 1 juli 2017 att finnas i en och samma elsäkerhetslag med tillhörande förordning.

De regler som idag finns i starkströmsförordningen och förordningen om elektriskt material förändras inte till sitt innehåll!

De skyldigheter som gäller elinstallationsföretagen kommer alltså att gälla parallellt med anläggningsinnehavarnas ansvar för anläggningen och arbetet på anläggningen (se t.ex. ELSÄK-FS 2008:1-3 och 2006:1).

Anläggningsinnehavarnas ansvar förändras inte med anledning av reformen!

3.3 Reformen handlar om ansvar, kompetens och kontroll

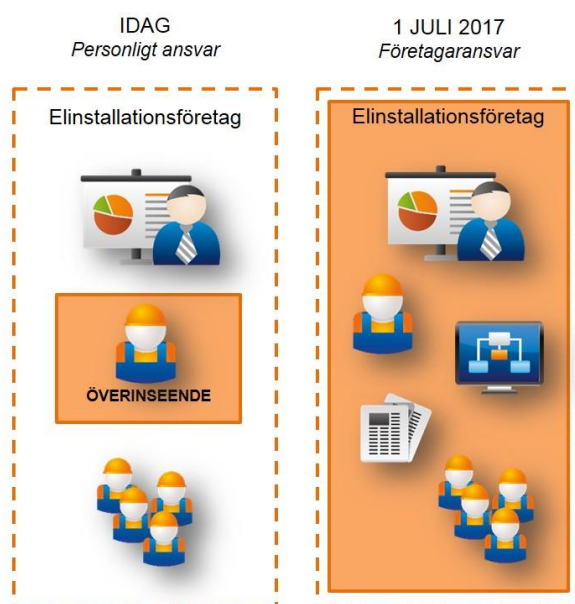
Elbehörighetsreformen innebär att hela regelverket för behörighet m.m. för utförande av elinstallationsarbete görs om. Det nya regelverkets beståndsdelar kan sägas bygga på tre grundläggande pelare. Dessa är ansvar, kompetens och kontroll. Nedan beskriver vi hur vi ser på dessa viktiga delar.

3.3.1 Ansvar

Elinstallationsföretagen får ett nytt ansvar

Införande av uttryckliga krav på utförandet av elinstallationsarbete, kompetenskontroll och egenkontroll av arbetet för de som yrkesmässigt utför elinstallationsarbete (och därmed är ett elinstallationsföretag) och införande av företagets ansvar för det arbete som utförs är den största förändringen i reformen.

Samtidigt behålls också anläggningsinnehavarnas ansvar för elanläggningen, som idag finns i starkströmsförordningen m.m.

Ansvaret blir mer omfattande jämfört med idag

I elsäkerhetslagen införs ett helt nytt uttryckligt aktsamhetskrav på utförande av elinstallationer. Detta gäller både individer och företag.

Till detta får Elsäkerhetsverket ge ut ytterligare föreskrifter som reglerar utförandet. I förslaget till föreskrifter om utförande av elinstallationsarbete och elinstallationsföretag som skickats på remiss finns krav på att utförande ska ske i enlighet med befintliga utföranderegler m.m. (ELSÄK-FS 2008:1-2).

Förutom krav på själva utförandet måste företagen dessutom ha kontroll på kompetensen i organisationen samt utöva egenkontroll över arbetet, bland annat i form av uppföljning.

Elinstallatörer får ett skärpt ansvar – men bara för det de själva råder över

En person måste, utöver att uppfylla kraven på utbildning och erfarenhet, vara lämplig för att få sin auktorisation som elinstallatör. Hen kan också bli av med sin auktorisation om det senare visar sig att elinstallatören inte använder sin kompetens på rätt sätt, t.ex. genom att utföra elinstallationsarbete felaktigt.

Elinstallatörer kan också bli av med auktorisationen om man betar sig uppenbart olämpligt. En situation när detta skulle kunna tillämpas är om elinstallatören medverkar till en uppenbart felaktig registrering av ett elinstallationsföretag till Elsäkerhetsverket genom att ge sitt medgivande till registreringen trots att man inte alls har ett uppdrag av företaget att arbeta som elinstallatör för regelefterlevnad.

3.3.2 Kompetens

Elinstallatörernas kompetens lägger grunden för företagens regelefterlevnad

Kraven på att alla ska ha minst en elinstallatör i sin verksamhet säkerställer att det finns tillgång till relevant kompetens i alla elinstallationsföretag. Precis som idag kommer det alltså behövas minst en elinstallatör med relevant auktorisation i varje företag. Många företag kommer behöva fler än så. Det beror på många faktorer, som verksamhetens art, storlek och hur företaget har valt att fördela arbetsuppgifter m.m. inom verksamheten. Det är varje företag som bäst bedömer hur man ska organisera sig.

Kompetensen för det arbete som utförs ska säkerställas av företaget

Elinstallatörens auktorisation kommer att meddelas av Elsäkerhetsverket.

Kompetensen hos alla som utför elinstallationsarbete ska dock säkerställs genom varje företags egenkontrollprogram.

3.3.3 Kontroll

Utgångspunkten är att företagen ska kontrollera sig själva

Kärnan i det nya regelsystemet är att företagen ska kontrollera sig själva. Det är alltså i egenkontrollen som felaktigt utfört elinstallationsarbete ska upptäckas (och åtgärdas) först och främst!

Anläggningsinnehavarnas agerande är avgörande för genomslaget i stort

Inget elinstallationsföretag kan komma in i företagsregistret utan medverkan av en elinstallatör med rätt auktorisation. Om köpare av elinstallationstjänster kontrollerar att företaget finns i Elsäkerhetsverkets företagsregister innebär detta att företag utan elinstallatörer inte kommer få några uppdrag. Detta önskvärda beteende är det enklaste och effektivaste sättet att bli av med oseriösa företag!

Om elinstallationsföretagen uppmanar sina kunder att kolla upp företaget i Elsäkerhetsverkets företagsregister kan vi tillsammans få bort oseriösa aktörer från marknaden!

Det är en stor förenkling som gjorts i denna del eftersom det efter reformen är företagen som ska kontrolleras, inte en personlig behörighet.

Elsäkerhetsverket får relevanta verktyg att underlätta för de som vill göra rätt

Elsäkerhetsverket kan genom föreskrifter, information och även tillsyn i viss mån tydliggöra vad som gäller. Föreskrifter kan vara ett viktigt verktyg både för att underlätta för företagen, men också stärka elsäkerheten. De nya föreskriftsmandaten för Elsäkerhetsverket omfattar följande.

- Krav på egenkontrollprogram
- Krav på elinstallationsarbete

- Övriga krav vid elinstallationsarbete (märkning och dokumentation)

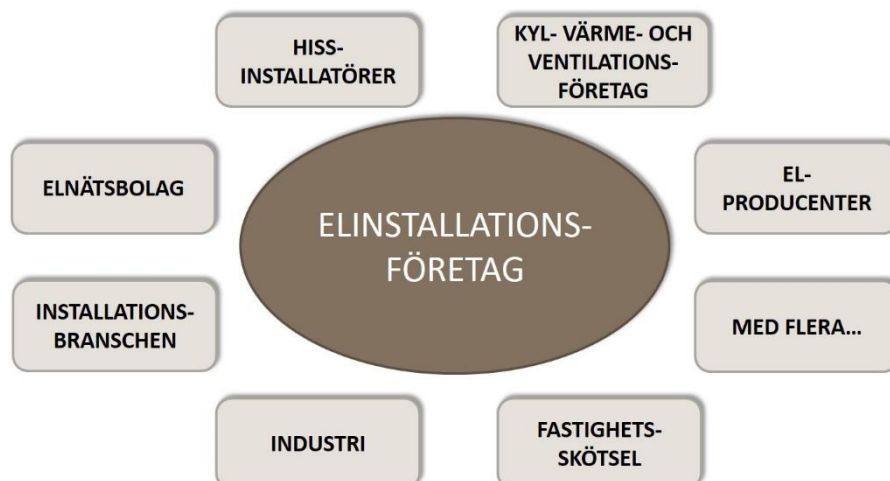
Elsäkerhetsverket får relevanta verktyg för att få bort oseriösa aktörer från våra anläggningar

Elsäkerhetsverket har fått flera nya verktyg för att hantera oseriösa aktörer som inte omfattades av Elsäkerhetsverkets tillsyn tidigare, t.ex. möjligheten att förbjuda verksamheter samt möjligheten att återkalla en auktorisation för en elinstallatör som visat sig uppenbart olämplig.

3.4 Nytt ansvarssubjekt i elsäkerhetslagstiftningen - elinstallationsföretagen

3.4.1 Vilka är elinstallationsföretag?

Alla som yrkesmässigt utför elinstallationsarbete omfattas av definitionen på elinstallationsföretag.

Oavsett vilken bransch ditt företag tillhör är ditt företag att anse som ett elinstallationsföretag om företaget utför elinstallationsarbete!

Med elinstallationsarbete avses arbete som avser

1. att utföra, ändra eller reparera en elektrisk starkströmsanläggning,
2. att fast ansluta en elektrisk utrustning till en starkströmsanläggning, eller
3. att koppla loss en elektrisk utrustning från en starkströmsanläggning som utrustningen är fast ansluten till.

Elinstallationsarbete kan förenklat uttryckas som allt arbete på en elanläggning fram till och med eluttaget samt alla fasta anslutningar och losskopplingar av elektrisk utrustning. Elsäkerhetsverket har tagit fram ett förslag på allmänna råd till definitionen av elinstallationsarbete för att göra det lättare att bedöma när man ska tillämpa bestämmelserna i elsäkerhetslagen, se Elsäkerhetsverkets förslag till föreskrifter om elinstallationsarbete.

Att vara ett elinstallationsföretag innebär att företaget måste uppfylla elsäkerhetslagens krav på egenkontrollprogram, att ha minst en elinstallatör för regelefterlevnad och registreringsplikt vid arbete på annans anläggning.

Elsäkerhetsverket föreslår att det ska finnas några få undantag från kraven på egenkontrollprogram m.m. för vissa typer av elinstallationsarbete, se Elsäkerhetsverkets förslag till föreskrifter om elinstallationsarbete.

3.4.2 Krav på utförande

I den nya elsäkerhetslagen införs ett allmänt aktsamhetskrav som gäller alla som utför elinstallationsarbete.

Elinstallationsarbete ska utföras på ett sådant sätt att anläggningen ger betryggande säkerhet mot personskada och sakskada.

Det allmänna aktsamhetskravet innebär att man aldrig får göra elinstallationsarbete om man inte vet hur man ska göra!

Elsäkerhetsverkets förslag till nya föreskrifter innehåller mer specifika krav vid utförande av elinstallationsarbete. Dessa innebär att utförandet ska ske i enlighet med ELSÄK-FS 2008:1-2 i tillämpliga delar.

3.4.3 Krav på egenkontrollprogram

Det övergripande kravet på egenkontrollprogram framgår av 24 § elsäkerhetslagen.

Ett elinstallationsföretag ska

1. utöva egenkontroll över arbetet enligt ett egenkontrollprogram som säkerställer att elinstallationsarbete utförs enligt de krav som ställs i denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, och
2. se till att elinstallationsarbete endast utförs av en elinstallatör eller av någon som omfattas av företagets egenkontrollprogram enligt 1.

Egenkontroll innebär att det är verksamhetsutövaren själv (elinstallationsföretaget) som ska ta fram rutiner och åtgärder för att säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande regler. Egenkontrollen kräver att företaget

- tar reda på vilka elinstallationsarbeten som utförs i företaget,
- tar reda på vilka regler som gäller (elsäkerhetslagen med tillhörande förordning och myndighetsföreskrifter) och vad dessa innebär, och
- därefter utformar de rutiner och åtgärder som krävs för att reglerna ska efterlevas.

Egenkontrollen kan givetvis anpassas utifrån verksamhetens storlek, komplexitet m.m. Rutinerna och åtgärderna behöver inte vara mer omfattande än nödvändigt.

Elsäkerhetsverket avser att ta fram informationsmaterial och annat stöd till företagen i framtagandet av egenkontrollprogram. Krav på egenkontroll finns i annan lagstiftning där myndigheter redan idag har gett ut sådant stöd, se t.ex. Naturvårdverkets handbok om egenkontrollprogram.³

Elsäkerhetsverket har i de föreslagna föreskrifterna tagit fram särskilda krav på egenkontrollprogrammets omfattning och innehåll m.m., se avsnitt 5.2 och förslaget till nya föreskrifter.

3.4.4 Krav på registrering

Alla företag som utför elinstallationsarbete på annans anläggning måste registrera sig hos Elsäkerhetsverket innan arbetet påbörjas. Du behöver inte göra en anmälan för varje arbete, du anmäler helt enkelt den verksamhet du avser att bedriva.⁴

Registreringen görs för alla typer av elinstallationsarbete eller endast för vissa verksamhetstyper. Vilka verksamhetstyper som finns framgår av avsnitt 3.4.5.

³ <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/620-0113-2.pdf?pid=2550>.

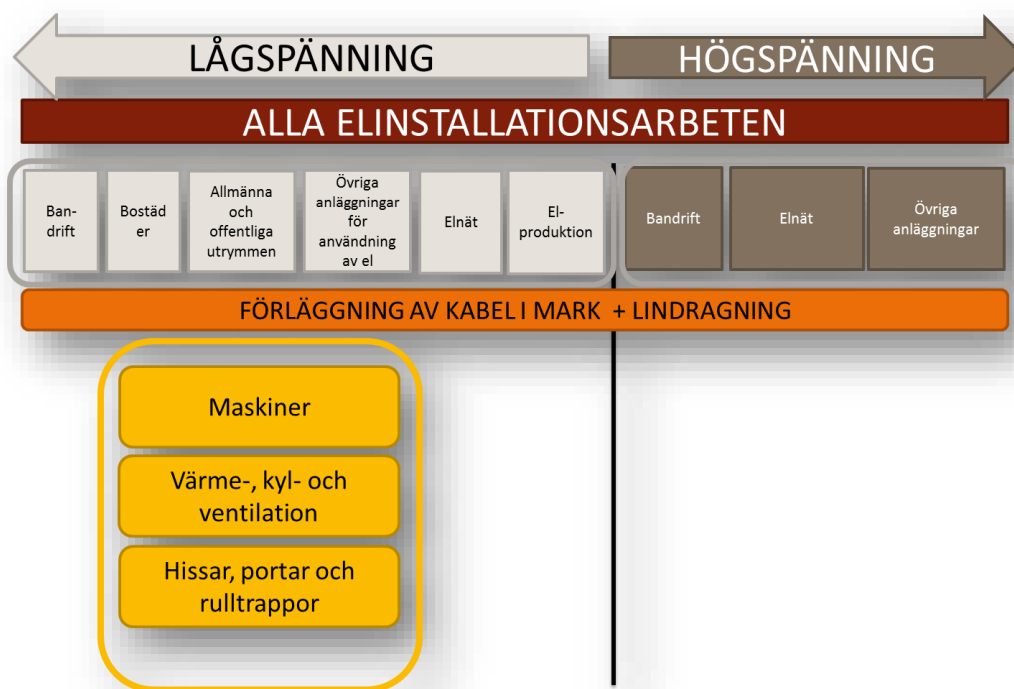
⁴ Se prop. 2015/16:163, s. 29.

3.4.5 Kopplingen mellan företagets verksamhetstyp och elinstallatören för regelefterlevnads auktorisation

Den nya elsäkerhetslagen anger inte i detalj vilken auktorisation som elinstallatören ska ha inom respektive verksamhetstyp, utan detta föreslås regleras i Elsäkerhetsverkets föreskrifter. De företag som endast utför vissa typer av elinstallationsarbete kan alltså ange i sitt egenkontrollprogram vilka av dessa verksamhetstyper man är verksam inom.

Däriigenom behöver egenkontrollprogrammet endast omfatta de aktuella verksamhetstyperna och företagets elinstallatör för regelefterlevnad kan ha en annan auktorisation än en fullständig sådan.

I det förslag som skickats på remiss ser verksamhetstyperna ut enligt följande.

För de verksamhetstyper som finns inom högspänningsområdet måste elinstallatören för regelefterlevnad ha full auktorisation, A.

För de verksamhetstyper som finns inom lågspänningsområdet måste elinstallatören för regelefterlevnad ha endera full auktorisation, A, eller auktorisation för lågspänning, AL.

För vissa begränsade typer av arbeten som omfattar fast anslutning och loss-koppling av utrustning (Maskiner, Värme- kyl- och ventilation, samt Hissar, portar och rulltrappor) krävs att elinstallatören för regelefterlevnad har endera full

auktorisering, A, eller auktorisation för lågspänning, AL, eller begränsad auktorisation B.

För verksamhetstypen Kabelförläggning föreslås att det ska finnas ett undantag från kravet på att ha en elinstallatör för regelefterlevnad. Kravet på egenkontrollprogram och registrering gäller dock.

3.5 Elsäkerhetsverkets roll

Elsäkerhetsverket kommer kunna utfärda föreskrifter som närmare bestämmer kraven på elektrisk utrustning, anläggningar och elinstallationsarbete m.m. Redan nu pågår alltså förberedelser i form av framtagande av nya regler, informationsgivning, implementering av ett nytt företagsregister m.m.

I avsnitt 5 och i de remitterade förslagen till föreskrifter kan du se vilka delar som kvarstår att besluta om – det är dessa delar du kan påverka!

Efter den 1 juli 2017 kommer Elsäkerhetsverket också att få ett vidgat uppdrag eftersom tillsynsuppdraget efter den 1 juli 2017 kommer att omfatta tillsyn av elinstallationsföretag och hantering av företagsregistret.

4 Så här påverkas du av reformen

4.1 Du som äger en fastighet, bostadsrätt eller annan elanläggning (anläggningsinnehavare)

Förändringarna ger ökad möjlighet till kontroll av att de som utför elinstallationer åt dig faktiskt får göra det genom att de uppfyller vissa grundläggande krav. Alla företag som utför elinstallationsarbete på andra anläggningar än sina egna ska finnas i Elsäkerhetsverkets register. Det gör det enkelt för konsumenter och andra köpare av elinstallationstjänster att kontrollera att företaget uppfyller vissa grundläggande krav och står under Elsäkerhetsverkets tillsyn.

Du som köpare är också stärkt i och med att det faktiskt är reglerat i lag hur elinstallationsföretag ska utföra elinstallationsarbete!

Som köpare av tjänster ska du i förväg se över avtalsvillkoren⁵ och alltid kontrollera företaget i Elsäkerhetsverkets företagsregister⁶.

Som anläggningsinnehavare bör du spara dokumentationen av utförda elinstallationsarbeten och vem som gjort vilka elinstallationsarbeten i din elanläggning för att kunna visa upp vid överlåtelser, försäkringsärenden m.m. se även 4.3.3.

Om du anlitar ett företag som visar sig inte uppfylla kraven på kompetens, utförande och egenkontroll m.m. kan du anmäla företaget till Elsäkerhetsverket så att myndigheten kan agera mot företaget.

Elsäkerhetsverkets tillsyn omfattar dock inte relationen mellan köparen och säljaren av tjänster då detta är en privaträttslig fråga som ska lösas på andra sätt än genom Elsäkerhetsverkets inblandning.⁷

4.2 Du som arbetar med el

4.2.1 Du som har företag som gör elinstallationer

Alla företag som utför elinstallationsarbeten är så kallade elinstallationsföretag och omfattas av kraven i den nya elsäkerhetslagen.

⁵ För konsumenter och hantverkare som ska ingå avtal med varandra finns bra stöd på Konsumentverkets webbplats Om boende <http://www.omboende.se/sv/Bygga1/Anlita-hantverkare/>.

⁶ En e-tjänst kommer att lanseras inför den 1 juli 2017 där denna kontroll kan göras via webben när som helst.

⁷ Konsumentverkets vägledningstjänst Hallå konsument! Kan vara ett stöd i lägen då man inte kommer överens med sin hantverkare <http://www.hallakonsument.se/klaga-angra-eller-anmala/>.

Det är för de företag som utför elinstallationer som skillnaderna blir som störst efter den 1 juli 2017.

- Företaget har ansvaret för utförandet av elinstallationsarbete och ska ha ett egenkontrollprogram. Egenkontrollprogrammet ska se till att elinstallationerna uppfyller de krav som finns och att elinstallationerna utförs av personer med tillräckliga yrkeskunskaper m.m. Egenkontrollprogrammet ersätter det överinseende som elinstallatörer tidigare har kunnat göra.
- Det införs uttryckliga krav på hur elinstallationer ska vara utförda och företaget som utför arbetet är skyldigt att se till att kraven är uppfyllda.
- Företagen ska ha minst en elinstallatör för regelefterlevnad samt upprätta och följa ett egenkontrollprogram. Detta gäller även de företag som arbetar på egen anläggning.
- De företag som utför elinstallationer på andra anläggningar än sin egen ska registrera sin verksamhet hos Elsäkerhetsverket.
- Företag som utför elinstallationsarbeten på sin egen anläggning behöver inte registrera sig hos Elsäkerhetsverket, men däremot måste de ha minst en elinstallatör för regelefterlevnad med rätt auktorisation och ett egenkontrollprogram.
- De nya reglerna för företagen ger Elsäkerhetsverket bra möjlighet till tillsyn av att reglerna efterlevs. De företag som arbetar på annans anläggning ska uppge en kontaktperson som är den person i företaget som Elsäkerhetsverket kan ta kontakt med vid tillsyn m.m. Denna person kan vara elinstallatören för regelefterlevnad, men det kan också vara någon annan.

4.2.2 Du som är elinstallatör

- Elsäkerhetsverket beslutar om auktorisation för elinstallatörer efter ansökan. Elinstallatörer som redan idag har en behörighet behöver inte göra någon ny ansökan. Behörigheten omvandlas till auktorisation med automatik.
- De elinstallatörer som idag utövar överinseende över yrkesmän ska inte fortsätta med det på samma sätt som sker idag. Det är istället företaget som genom ett egenkontrollprogram ska säkerställa att personer som utför elinstallationer har rätt kompetens för arbetet och att arbetet faktiskt utförs på rätt sätt m.m. I detta kan elinstallatörer få en särskild roll som företagens elinstallatör för regelefterlevnad.
- Elinstallatörer som utför elinstallationsarbete ska ingå i företagets egenkontrollprogram och arbete ska alltid utföras i enlighet med egenkontrollprogrammet.

- Några elinstallatörer kommer att få en ny roll. Alla företag ska nämligen ha minst en elinstallatör som ska vara företagets stöd i arbetet med att säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med elsäkerhetslagen med tillhörande föreskrifter ("elinstallatör för regelefterlevnad").
- Alla elinstallatörer kan bli av med sin auktorisation om man visar sig vara uppenbart olämplig. Man kan dock inte bli av med sin auktorisation för brister man inte själv råder över!
-
- Enligt det förslag som Elsäkerhetsverket skickat på remiss kommer du som har en begränsad behörighet BB2 eller motsvarande meddelad enligt äldre föreskrifter efter den 1 juli 2017 att ha en begränsad behörighet B.
- Auktorisationerna förslås byta namn, se avsnitt 5, men inga innehållsmässiga förändringar kommer att göras.

Kolla upp vilken auktorisation du har och vilken auktorisation som krävs inom respektive verksamhetstyp, så att du vet vilka företag du kan vara elinstallatör för regelefterlevnad inom!

4.2.3 Du som idag är yrkesman

- Yrkesmän som idag arbetar under överinseende av en elinstallatör kommer efter reformen ingå i företagets egenkontrollprogram istället. Det är genom egenkontrollprogrammet som det avgörs vilka arbeten du får utföra om du inte har en egen auktorisation som elinstallatör.
- Arbete ska alltid utföras i enlighet med företagets egenkontrollprogram.
- En yrkesman kommer inte kunna utföra elinstallationsarbeten privat/utanför ett företags egenkontrollprogram.

Om du uppfyller kraven för en auktorisation – ansök!

En auktorisation som elinstallatör ger dig fler möjligheter, t.ex. att arbeta som elinstallatör för regelefterlevnad i ditt eget företag eller hos någon annan.

4.2.4 Du som studerar för att arbeta med el

Om du ska arbeta med elinstallationsarbeten i framtiden kan det vara bra att se över vad din utbildning innehåller för kurser. Om utbildningen uppfyller kraven för någon av auktorisationerna som elinstallatör är det bra att veta, för när du väl arbetat en tid i ett elinstallationsföretag kan du ansöka om egen auktorisation. Om din utbildning inte uppfyller kraven för relevant auktorisation kan det vara idé att kolla med din utbildare om det går att göra kompletteringar eller tillval som gör att du uppfyller utbildningskraven.

Kraven på utbildning och praktisk erfarenhet framgår av Elsäkerhetsverkets föreskrifter.

Ta kontakt med din utbildningsanordnare för att se över dina möjligheter att få behörighet/auktorisering efter dina studier!

En auktorisation som elinstallatör ger dig fler möjligheter, t.ex. att arbeta som elinstallatör för regelefterlevnad i ditt eget företag eller hos någon annan.

4.2.5 Industri, verkstäder, fastighetsskötare, byggfirmor, elnätsbolag, järnvägsentreprenörer o.s.v.

Alla företag som utför elinstallationsarbete är att anses som elinstallationsföretag. Det innebär att det som gäller för elinstallationsföretag även gäller dessa företag.

Ja, ni berörs också av reformen!

Om ni äger eller på annat sätt råder över en anläggning är ni dessutom anläggningsinnehavare. Både anläggningsinnehavare och elinstallationsföretag har ett särskilt ansvar enligt elsäkerhetslagen, men för olika saker.

4.2.6 Övriga branschaktörer, t.ex. huvudentreprenörer m.m.

Andra företag kan beröras av reformen, t.ex. företag som upphandlar elinstallationstjänster. Utförandet regleras i lag och det är möjligt att kontrollera att företaget finns i Elsäkerhetsverkets företagsregister innan arbetet påbörjas.

Ett företag som agerar som huvudentreprenörer och enbart köper elinstallationstjänster av andra företag för att göra de delar av ett uppdrag som innebär elinstallationsarbete omfattas inte av kraven på elinstallationsföretag.

Huvudentreprenörer bör dock uppge vilket företag som kommer att utföra elinstallationerna för kunden, så att kunden själv kan göra kontrollen av företaget i företagsregistret.

4.3 Övriga aktörer som berörs

4.3.1 Kommuner och landsting

En kommun eller ett landsting som utför elinstallationsarbete är ett elinstallationsföretag och omfattas då av de nya kraven på utförande, egenkontrollprogram m.m. De berörs då inte i egenskap av kommun respektive landsting utan omfattas av kraven i samma omfattning som elinstallationsföretag.

4.3.2 Bemanningföretag

För bemanningföretag som enbart hyr ut personal till olika företag kommer reglerna att bli tydligare. Under förutsättning att personal hyrs ut och allt

elinstillationsarbete utförs av det inhyrande företaget kommer bemanningsföretaget inte att utgöra ett elinstallationsföretag.

Den inhyrda personalen måste dock ingå i det inhyrande företagens egenkontrollprogram.

Ett bemanningsföretag som vill utföra elinstallationer kan givetvis, om de uppfyller alla krav, registrera sig hos Elsäkerhetsverket. Företaget är då ett elinstallationsföretag, se avsnitt 4.2.1

4.3.3 Faktureringsföretag

Det finns idag företag som erbjuder fakturerings tjänster m.m. på sådant sätt att tjänster kan utföras utan att personen som utför tjänsten har ett eget företag. Sådana tjänster innebär att tjänsten utförs inom ramen för det fakturerande företagets verksamhet.

Om arbetet som utförs utgör elinstallationsarbete kommer det företag som fakturerar och ikläder sig arbetsgivaransvar m.m. att vara ett elinstallationsföretag. Det innebär att företaget måste uppfylla krav på egenkontrollprogram, ha en elinstallatör med relevant auktorisation samt att företaget måste finnas i Elsäkerhetsverkets företagsregister.

I praktiken innebär detta att elinstallationstjänster efter reformen inte kommer kunna faktureras på detta sätt. Innan reformen har detta varit möjligt, eftersom behörigheten är personlig och det saknas krav på företagen som utför elinstallationer.

Erbjuder ditt företag fakturerings tjänster måste du se över om det som faktureras utgör elinstallationsarbete. I så fall är ditt företag ett elinstallationsföretag och särskilda krav gäller!

Elsäkerhetsverket känner inte till om det finns enskilda elinstallatörer som använder dessa tjänster. De som idag gör det kommer alltså efter 1 juli 2017 att vara tvungna att starta upp eller arbeta i ett elinstallationsföretag.

4.3.4 Försäkringsbolag, fastighetsmäklare, besiktningsföretag etc.

Det finns ett antal branscher vars verksamhet kan påverkas av de nya reglerna. Skälet är att det blir lättare att kontrollera att ett visst elinstallationsarbete är utfört av ett företag som får utföra elinstallationer.

Vid överlåtelse av fastigheter och bostadsrätter m.m. kan det vara aktuellt att kontrollera att elinstallationsarbeten är utförda av ett elinstallationsföretag som uppfyller vissa grundläggande krav. Alla elinstallationsföretag som utför arbeten på andras anläggningar ska finnas i Elsäkerhetsverkets företagsregister. En enkel

sökning på organisationsnummer eller företagets namn visar om företaget är registrerat för de arbeten som utförts.⁸

Alla får genom reformen ökade möjligheter att kontrollera att den som utfört elinstallationerna uppfyller vissa grundläggande krav!

Om försäkringsbolag, bostadsrättsföreningar eller likande ställer krav på anläggningsinnehavarna att de bara får anlita företag som har rätt att utföra elinstallationsarbete är det lätt att både före och efter arbetet utförts kontrollera företaget i Elsäkerhetsverkets företagsregister.

4.3.5 Utbildningsanordnare

De som utbildar inom elbranschen behöver känna till vilka utbildningskrav som gäller för respektive auktorisation och vilka auktorisationer som krävs inom respektive verksamhetstyp, se avsnitt 5.3 *Förslag till nya föreskrifter om auktorisation av elinstallatörer* och avsnitt 3.4. *Kopplingen mellan företagets verksamhetstyp och elinstallatören för regelefterlevnads auktorisation.*

Uppfyller din utbildning de utbildningskrav som gäller för auktorisation?

⁸ En e-tjänst kommer att lanseras inför den 1 juli 2017 där denna kontroll kan göras via webben när som helst.

5 Det här kan du påverka

Huvuddragen i reformen är redan beslutade av riksdagen genom beslut om ny elsäkerhetslag. Elsäkerhetsverket har därefter skickat ut förslag på nya föreskrifter för synpunkter (remiss). De bestämmelser som finns i Elsäkerhetsverkets förslag konkretiserar genomförandet av reformen och dessa detaljer kan du lämna synpunkter på.

Det kan därför bli vissa förändringar i föreskrifterna efter remissen, beroende på vilka synpunkter som inkommer.

Elsäkerhetsverkets föreskrifter har följande upplägg och innehåll.

Elinstallationsarbete • Allmänna råd till definitionen av elinstallationsarbete• Undantag från kraven för vissa elinstallationsarbeten	Utförande av elinstallationsarbete och elinstallationsföretag • Verksamhetstyper• Krav på vilken auktorisation elinstallatören för regelefterlevnad ska ha• Särskilda krav vid utförande• Särskilda krav på egenkontrollprogram• Registrering	Auktorisation för elinstallationsarbete • Vilka auktorisationer som finns• Krav på utbildning och praktisk erfarenhet för auktorisation• Hur ansökan ska gå till• Omvandling av utländska auktorisationer (YKD)

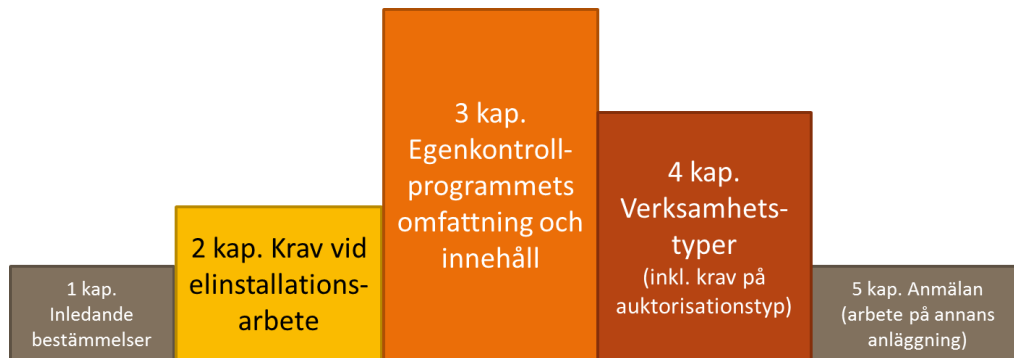
Innehållet i detalj i de föreslagna föreskrifterna framgår av den remiss Elsäkerhetsverket beslutat om den 2 juni 2016. Nedan följer en sammanfattning av de delar av reformen som föreskrifterna avser att reglera.

5.1 Förslag till nya föreskrifter om elinstallationsarbete

Förslaget till föreskrifter om elinstallationsarbete innehåller de undantag från kraven som ska gälla för vissa typer av elinstallationsarbete. Vidare innehåller denna författning allmänna råd som syftar till att ensa tolkningen och tillämpningen av elsäkerhetslagens definition av vad som är elinstallationsarbete. Dessa allmänna råd syftar endast till att klargöra vad som gäller och ska inte påverka innehållet som sådant.

5.2 Förslag till nya föreskrifter om utförande av elinstallationsarbete och elinstallationsföretag

Kraven på elinstallationsföretag fastställs i huvudsak i den nya elsäkerhetslagen. I föreskrifterna föreslås detaljkrav som innebär följande.

- Krav på vilken auktorisation företagets elinstallatör för regelefterlevnad ska ha.
- Krav på utförande kopplas till utförandebestämmelserna i ELSÄK-FS 2008:1
- Krav på märkning, dokumentation och varselmärkning enligt ELSÄK-FS 2008:1 och 2008:2
- Krav på egenkontrollprogrammets omfattning
- Detaljkrav på egenkontrollprogrammet som enligt förslaget minst ska innehålla beskrivningar av följande.
 - Verksamheten
 - Kompetenskrav och tillgången till kompetens
 - Elinstallatörer för regelefterlevnad
 - Organisationen för elinstallationsarbete och egenkontrollprogram
 - Hur elinstallationsarbete genomförs
 - Hur kontroller av utfört arbete görs
 - Hur uppföljning av egenkontrollen görs

5.3 Förslag till nya föreskrifter om auktorisation av elinstallatörer

Dessa föreskrifter innehåller de delar av ELSÄK-FS 2013:1 som reglerar kraven för att få auktorisation som elinstallatör, vilket man kan få på två sätt.

- Uppfylla kraven på utbildning och praktisk erfarenhet.
- Omvandling av en befintlig auktorisation från annat land inom EES eller Schweiz.

5.3.1 Auktorisationer

Elsäkerhetsverket föreslår att det efter 1 juli 2016 ska finnas tre auktorisationer, A, AL och B.

- *Fullständig auktorisation, A*
 - Alla elinstallationsarbeten.
- *Auktorisation lågspänning, AL*
 - Alla elinstallationsarbeten på lågspänningsanläggningar.
- *Begränsad auktorisation, B*
 - Elinstallationsarbeten på lågspänningsanläggningar begränsat till arbete i befintlig gruppledning som innebär
 - * att sätta upp och flytta ljusarmaturer, elkopplare och uttag med tillhörande kablar,
 - * att fast ansluta elektrisk utrustning som förbrukar el med tillhörande don samt förläggning och anslutning av kablar som tillhör donen, samt
 - * att koppla loss elektrisk utrustning som förbrukar el med tillhörande don och kablar.

Omvandlingstabell – vad händer med behörigheten den 1 juli 2017

Behörighet idag	Auktorisation efter den 1 juli 2017	Kommentar
AB	A	
ABL	AL	
BB1	B	
BB3 - Gräv	Tas bort	Befintliga behörigheter fortsätter dock att gälla. Det finns dock ingen verksamhetstyp som kräver denna auktorisation. ⁹
BB3 - Branschanpassad	Tas bort	De som har en behörighet som motsvarar innehållet i tidigare BB2

⁹ För verksamhetstyp *Kabelförläggning* föreslås undantag från kravet på att ha en elinstallatör för regelefterlevnad. Dessa företag ska dock ha egenkontrollprogram och vara registrerade om de gör arbeten på annans anläggning.

		kommer få sin behörighet omvandlad till en begränsad auktorisation B.
BB3	Tas bort	Befintliga behörigheter fortsätter dock att gälla med den omfattning som framgår av behörighetsbeviset. Det finns dock ingen verksamhetstyp som kräver denna auktorisation.

5.3.2 Krav på utbildning

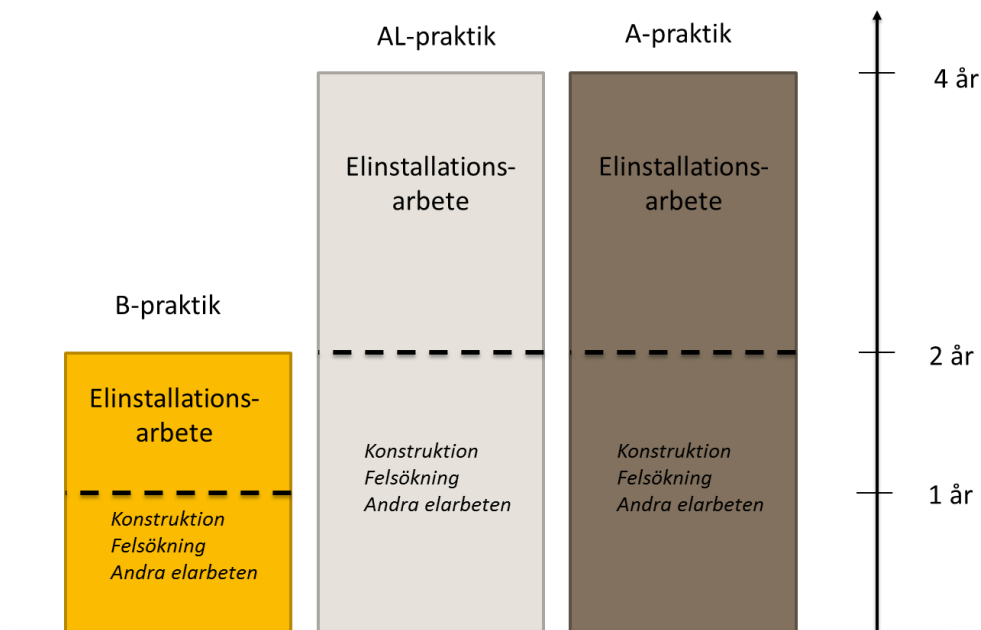
Utbildningskraven är överförda oförändrade jämfört med dagens utbildningskrav.

Elsäkerhetsverket har under en period arbetat med att få fram en nationellt fastställd kursplan i syfte att samtliga utbildningar som leder till auktorisation A och AL i framtiden ska omfattas av någon form av offentlig kontroll. Om en sådan förändring blir aktuell kommer vi att informera om detta och ändringar i Elsäkerhetsverkets föreskrifter kommer att skickas på remiss i särskild ordning.

5.3.3 Krav på praktisk erfarenhet

Praktikkraven kommer att ändras något för att öppna upp för att annan relevant erfarenhet ska kunna tillgodoräknas. Detta rör främst arbete som avser konstruktion, felsökning och kontroll, som ingår i utbildningen men vars utförande idag inte får tillgodoräknas eftersom det inte är vad vi idag kalla behörighetskrävande (elinstallationsarbete).

När det gäller intygande av praktik föreslår Elsäkerhetsverket att detta görs av det företag inom vilket arbetet utförts, istället för som idag, den överinseende elinstallatören.

Halva tiden av den praktiska erfarenhet som krävs kan alltså utgöras av andra relevanta elarbeten som omfattas av utbildningskraven. Notera dock att dessa arbeten måste avse anläggningar som är hög- eller lågspänningsanläggningar eller utrustning som ansluts till sådana anläggningar.

Notera också att halva tiden får utföras i annat land inom EES eller i Schweiz. Om man däremot genomgått utbildningen i Sverige får man genomföra hela perioden av praktisk erfarenhet i annat land inom EES eller i Schweiz. Detta är en följd av yrkeskvalifikationsdirektivet som syftar till att skapa ökad rörlighet när det gäller möjligheten att utbilda sig och skaffa praktik i olika länder.

5.3.4 Omvandling av utländsk auktorisation (EU/EES/Schweiz)

Bestämmelser om erkännande av yrkeskvalifikationer förvärvade eller erkända i en annan stat inom EES eller i Schweiz finns i lagen (2016:145) om erkännande av yrkeskvalifikationer. Eftersom det så kallade yrkeskvalifikationsdirektivet genomförts i en egen lag i Sverige görs endast en hänvisning till tillämpliga bestämmelser.

I denna del föreslås inga ändringar.

6 Vanliga frågor och svar

6.1 Allmänna frågor om elinstallationsarbete

<i>Vilka arbeten omfattas egentligen av de nya kraven?</i>	Alla elinstallationsarbeten omfattas av de nya kraven, med vissa få undantag. Något förenklat kan man säga att elinstallationsarbete är • allt arbete i en elanläggning fram till och med eluttagen, och • alla fasta anslutningar av elektrisk utrustning, t.ex. spisar, tvättmaskiner m.m. Elsäkerhetsverket har tagit fram allmänna råd om tolkningen av vad som är elinstallationsarbete, se det remitterade förslaget. I Elsäkerhetsverkets förslag finns det också några få undantag från vissa krav, t.ex. att man får byta ut befintliga eluttag i vissa miljöer utan att man behöver vara ett elinstallationsföretag etc.
<i>Vad menas med det allmänna aktsamhetskravet?</i>	Allt elinstallationsarbete måste utföras på ett sådant sätt att anläggningen är säker. Det innebär att man aldrig får göra elinstallationsarbete om man inte vet hur man ska göra! Det allmänna aktsamhetskravet föreslås kompletteras med krav på att utförandet ska ske i enlighet med ELSÄK-FS 2008:1-2 i tillämpliga delar.
<i>Vad menas med obehörigt elinstallationsarbete?</i>	Med obehörigt elinstallationsarbete avses att man bryter mot förbudet i 27 § elsäkerhetslagen. Detta är ett brott, oavsett om man utför arbetet på rätt sätt, som kan ge böter eller fängelse i ett år.
<i>Vad är skillnaden mellan ett elinstallationsföretag och de arbeten jag gör privat, i min egen anläggning?</i>	Så fort man gör elinstallationsarbete yrkesmässigt är man ett elinstallationsföretag och måste uppfylla kraven på egenkontrollprogram, registrering, ha minst en elinstallatör för regelefterlevnad m.m. Yrkesmässigt är det alltid om man tar någon form av ersättning för arbetet, men det kan finnas situationer när

	det utan betalning ändå anses yrkesmässigt t.ex. om arbetet är av mycket stor omfattning.

6.2 Du som har elinstallationsföretag

<i>När måste jag registrera mitt företag?</i>	Du måste registrera ditt företag för den verksamhet du avser att bedriva. Registreringen måste vara genomförd innan du påbörjar det första arbetet på annans anläggning. Om du vill offererar ett elinstallationsarbete som du ännu inte är registrerad för är det bra att meddela kunden att registrering kommer att ske innan arbetet påbörjas. Tänk på att egenkontrollprogrammet måste anpassas efter den nya verksamheten också, så att du avsätter tid till detta förarbete. Om du utför elinstallationsarbete idag är det den 1 juli 2017 som du måste ha gjort registreringen inför det att de nya reglerna börjar gälla. Innan du gör registreringen måste företaget ha ett egenkontrollprogram och ha minst en elinstallatör för regelefterlevnad. Elsäkerhetsverket kommer att ge företagen möjlighet att registrera sig redan i januari 2017.
<i>Måste jag registrera alla verksamhetsställen i företaget?</i>	Du ska göra en registrering för varje företag (ett organisationsnummer = ett företag = en registrering). Om du vill ha olika rutiner för olika verksamhetsställen anger du detta i ditt egenkontrollprogram, men alla verksamhetsställen inom ett och samma företag omfattas av samma registrering. Det innebär att du registrerar ditt företag för alla förekommande verksamhetstyper, även om viss verksamhet bara utförs på ett av flera verksamhetsställen.
<i>Hur går registreringen till?</i>	Om du har svenskt organisationsnummer är det enklast att uppdra åt en av dina elinstallatörer för regelefterlevnad att göra registreringen. Hen gör då detta

	enklast genom att använda Elsäkerhetsverkets e-tjänst (kräver Bank-ID) för direktregistrering. Om du gör på detta sätt läggs ditt företag in i registret direkt, utan fördröjning.
<i>Vad händer om jag vill utföra arbete inom verksamhets-typer som jag inte är registrerad för?</i>	Du får inte påbörja arbete som företaget inte är registrerat för. Du måste alltså göra en ändringsregistrering i Elsäkerhetsverkets företagsregister. Innan du gör ändringen måste ditt egenkontrollprogram utökas till att omfatta den nya verksamheten. Observera att den nya verksamheten kan kräva en annan auktorisation än den auktorisation som företagets elinstallatör för regelefterlevnad har.
<i>Ska jag skicka in mitt egenkontrollprogram till Elsäkerhetsverket?</i>	Nej. Däremot omfattas egenkontrollprogrammet av Elsäkerhetsverkets tillsyn, så det kan bli aktuellt att visa upp dina rutiner m.m. i egenkontrollprogrammet vid tillsyn. Framförallt är egenkontrollprogrammet ditt eget verktyg för att se till att din verksamhet bedrivs i enlighet med de krav som gäller.
<i>Jag vet inte vad ett egenkontrollprogram är – hur förbereder jag mig inför 1 juli 2017?</i>	Ett egenkontrollprogram är de rutiner m.m. som du behöver ta fram för att elinstallationsarbete ska utföras av personer med rätt kompetens, på rätt sätt samt att arbetet kontrolleras i tillräcklig omfattning. Egenkontrollprogrammet är ditt sätt att kontrollera att din egen verksamhet uppfyller kraven. Under hösten 2016 kommer Elsäkerhetsverket ta fram information och stöd till elinstallationsföretagen för att underlätta arbetet med att ta fram egenkontrollprogram.
<i>Jag utför bara arbeten åt ett bolag i samma koncern – måste jag registrera företaget i Elsäkerhetsverkets företagsregister?</i>	Nej, om ägarförhållandena är likartade i ditt bolag och det du utför arbeten åt så behöver du inte registrera ditt företag, som t.ex. moder- och dotterbolag. Du anses då arbeta på din verksamhets egen anläggning, trots att bolagen har olika organisationsnummer.

<i>Jag vill starta ett elinstallationsföretag – vad ska jag tänka på?</i>	Tänk på att du måste ta fram ett egenkontrollprogram för den verksamhet du avser att bedriva. För detta måste du själv ha auktorisation eller anlita en elinstallatör med den auktorisation som krävs för verksamheten som ska vara företagets stöd i arbetet. Om du ska utföra elinstallationsarbeten på annans anläggning måste du registrera företaget i Elsäkerhetsverkets företagsregister innan arbetet påbörjas.

6.3 Du som är utbildare

<i>Jag utbildar just nu personer som vill söka auktorisation – kommer de uppfylla kraven om de söker efter 1 juli 2017?</i>	Om du uppfyller kraven idag kommer det inte bli någon skillnad eftersom utbildningskraven inte förändras i detta läge. Det pågår dock ett arbete med att ändra utbildningskraven, men de som går utbildningar innan kraven ändras kommer kunna söka auktorisation med stöd av dessa, under förutsättning att det rör sig om utbildningar som uppfyller kraven i bilaga 1-3 enligt ELSÄK-FS 2013:1.
<i>I utbildningen ingår det att utföra elinstallationsarbete – vilka krav på egenkontrollprogram gäller då?</i>	Det beror på om vad det är för typ av arbete. Om arbetet görs i ett elinstallationsföretag måste studenten ifråga ingå i företagets egenkontrollprogram. När det gäller elinstallationsarbete i labb eller verkstad hos utbildningsanordnaren finns förslag på undantag när elinstallationsarbetet genomförs i utbildningssyfte inom ramen för utbildning eller praktik, under förutsättning att den del av anläggningen som arbetet avser inte är till för att användas annat än i utbildningen.

6.4 Du som är elinstallatör eller yrkesman

<i>Jag har en allmän behörighet AB – får jag göra elinstallationer i min</i>	Ja, så länge det inte sker yrkesmässigt får du utföra de elinstallationsarbeten i din bostad som omfattas av din behörighet/auktorisering.

<i>bostad efter 1 juli 2017?</i>	
<i>Jag är elinstallatör och utövar överinseende över fem yrkesmän idag – blir jag elinstallatör för regelefterlevnad efter den 1 juli 2017?</i>	Det är elinstallationsföretaget som utser elinstallatörer för regelefterlevnad. Ta kontakt med din arbetsgivare för att ta reda på hur organisationen ska se ut från den 1 juli 2017.
<i>Jag har behörighet – måste jag ansöka om auktorisation inför 1 juli 2017?</i>	Nej, din behörighet omvandlas till en auktorisation automatiskt. Du behöver inte kontakta Elsäkerhetsverket.
<i>Jag har en begränsad behörighet BB3 idag – vad händer med den?</i>	Den omvandlas till en auktorisation med samma innehåll som den behörighet du har nu. Om din BB3 motsvarar innehållet i en auktorisation A, AL eller B kommer du att få din behörighet omvandlad till en sådan.
<i>Vi elinstallatörer som <u>inte</u> har en AB, ABL, BB1 eller BB2 – vilka verksamhetstyper kan vi vara elinstallatör för regelefterlevnad inom?</i>	Det finns inga verksamhetstyper för de personer som inte får en A-, AL- eller B-auktorisering. Detta är en följd av att det inte finns någon verksamhetstyp där det är tillräckligt med en annan typ av auktorisation än just A, AL eller B.
<i>Jag har arbetat i många år och nyligen utbildat mig på nytt och vill söka en ABL-behörighet – vad gör jag nu?</i>	Om du söker och får en allmän behörighet ABL före den 1 juli 2017, kommer den behörigheten att omvandlas till en allmän auktorisation AL från och med den 1 juli 2017. Det gör ingen skillnad om du söker före eller efter 1 juli 2017.

6.5 Du som äger en fastighet eller en annan elanläggning

<i>Måste jag skriva avtal med elfirman när jag beställer arbeten?</i>	Nej, det <u>måste</u> du inte, men det är oerhört viktigt att fastställa vissa grundläggande delar i arbetet. Vi rekommenderar givetvis att man använder skriftliga avtal vid hantverkstjänster för att minska risken för oklarheter kring uppdraget m.m. Du kan också behöva visa att arbetet utförts av ett elinstallationsföretag, t.ex. vid fastighetsförsäljning m.m., och då är det bra att spara avtalet och annan dokumentation av arbetet. Elfirman du anlitar kommer troligen att kräva skriftligt avtal för att tydliggöra vad arbetet omfattar och vilka förutsättningar som råder för arbetet. På webbplatsen omboende.se finns bra stöd för dig och din hantverkare vad ni ska tänka på i avtalet. Se http://www.omboende.se/Bygga1/Anlita-hantverkare-/Avtal/
<i>Vad gör jag om den byggfirma jag vill anlita inte finns i Elsäkerhetsverkets företagsregister när jag kollar upp dem?</i>	Kolla med byggfirman om de har tänkt utföra elinstallationerna själva eller om de avser att anlita en underleverantör. Om de inte gör elinstallationerna själva är det underleverantören du behöver kolla upp i Elsäkerhetsverkets företagsregister.
<i>Jag anlidade ett företag för att göra elen hemma hos mig, men det var massor av fel efteråt, jag har anlitat en annan firma att rätta till men vad gör jag åt det första företaget?</i>	Om ett elinstallationsföretag missköter sig och det finns anledning att anta att företaget inte uppfyller kraven i elsäkerhetslagen och de regler som gäller som elinstallationsföretag ska man anmäla företaget till Elsäkerhetsverket. Elsäkerhetsverket kommer från och med den 1 juli 2017 utöva tillsyn över elinstallationsföretagen och har möjlighet att fatta beslut om åtgärder som företagen måste vidta. Om åtgärder inte vidtas kan Elsäkerhetsverket förbjuda verksamheten.

6.6 Du som studerar

<i>Jag ska läsa en ABL-utbildning hösten 2016 – kommer jag kunna söka auktorisation med den utbildningen?</i>	I detta läge görs inga förändringar i utbildningskraven. Det innebär att om utbildningen uppfyller kraven i ELSÄK-FS 2013:1 kan du söka auktorisation efter genomgången utbildning och om du har den praktiska erfarenhet som krävs.
<i>I min utbildning ingår praktik på ett elinstallationsföretag – får jag utföra elinstallationer då?</i>	Ja, men det är viktigt att du kollar upp hur praktiken kommer att gå till. Om du ska utföra praktik i ett elinstallationsföretag ska du ingå i företagets egenkontrollprogram. Det avgör vilka arbeten du får utföra. Om du inte ingår i företagets egenkontrollprogram får du inte utföra elinstallationsarbete, se 27 § elsäkerhetslagen.

6.7 Allmänna frågor om reformen

<i>Varför genomförs den här reformen?</i>	Elsäkerheten i Sverige är i huvudsak god. Regelverket har varit svåröverskådligt och ansvarsförhållandet mellan företag, elinstallatör och yrkesman behövde förtydligas. Det finns också skäl att stärka konsumenternas ställning och ge Elsäkerhetsverket bättre möjligheter att utöva tillsyn.
<i>Vad är Elbehörighetsutredningen?</i>	Elbehörighetsutredningen är den utredning som fick i uppdrag av regeringen att göra en översyn av behörighetssystemet och föreslå bestämmelser om vad som ska krävas för att utföra elinstallationsarbete. Det är utredningens förslag som har utgjort grunden i regeringens proposition till ny elsäkerhetslag. Du kan läsa mer om utredningen på regeringens webbplats http://www.sou.gov.se/sb/d/18419.

<i>När börjar de nya reglerna att gälla?</i>	De nya reglerna börjar gälla den 1 juli 2017. Du som ska registrera ditt företag kan dock göra det redan från januari 2017.
<i>Hur kan jag få mer information om det fortsatta arbetet?</i>	Gå in på Elsäkerhetsverkets hemsida: www.elsakerhetsverket.se/nyaregler. Där kommer vi publicera information i takt med att arbetet fortlöper. Det finns en frågor & svar-funktion där du kan ställa dina frågor om reformen: http://www.elsakerhetsverket.se/Fragor-och-svar/.
<i>Jag vill veta mer om Elsäkerhetsverkets förslag till nya föreskrifter – hur gör jag?</i>	Elsäkerhetsverket genomför två informationsträffar under vecka 33, en i Jönköping den 17 augusti och en i Stockholm (Arlanda) den 18 augusti. Läs mer på www.elsakerhetsverket.se/nyaregler.